TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, SULO SYVÄNEN,
ADOLPH SALMI, ALEX SEVO,

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Suuday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 60 senttiä tuuma.
Kihlaus- ja vihkimäilmotukset $1.50 kerta, $3.00 kolme kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmotukset tilan mukaan.
Syntymä- ja nimenmuutosilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kolme kertaa, tavallista kokoa.
Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ilman värssyä ja 50 senttiä lisämaksua jokaiselta värssyltä ja kiitoslauseelta.
Halutaan tiedot, korkeintaan 30 sanaa, 50 senttiä kerta, kolme kertaa $1.00.
Naima- ja avioeroilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, $2.00 kerta, kolme kertaa $5.00. Suuremmista yhteisilmotuksista tilan mukaan.
Kiitoslauseista tilan mukaan 60 senttiä tuumalta.
Paikkakunta-uutisilmotukset 60 senttiä tuuma.

Advertising rates, 60 cents per inch. Special discount is allowed for large and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$5.50 6 kuukautta..$3.00
3 kuukautta... $1.60 1 kuukausi.... .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$8.00 6 kuukautta..$4.25

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$5.50 Six months.....$3.00
Three months..$1.60 One month..... .60

Toimitusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Paikka jossa nukumme on vaarallinen

Länsipiirin s. s. osastojen toiminnan yleisempi tarkkailu osottaa, että se on ollut laimeata siitä saakka kun keskinäinen tappelu loppui. Huolimatta kaikista kehotuksista, ovat osastot nytkin lyöneet laimin velvollisuutensa. Viime kuukauden toimintakertomuksenkin on palauttanut ainoastaan yhdeksän osastoa.

Kaikkia tilastoja samoin kuin toimintakertomuksiakin otetaan siksi, että se voima, mikä on järjestömme takana, voidaan kaikkina aikoina niiden avulla punnita tarkoin. Työväenliikkeen täytyy välttämättä tuntea voimansa jokaisella hetkellä.

Nyt ei ole aikaa torkkumiseen! Nyt on jokaisen osaston ja jokaisen jäsenen huomattava, mitä on tekeillä Lännen suomalaisen työväenliikkeen nousua vastaan. Nyt painaa meitä viranomaisten tekemä syytös tuntemattoman raskaalla tavalla Sanomme tuntemattoman raskaalla tavalla siksi, ettemme tiedä vielä mistä tullaan oikeastaan syyttämään lehtiliikettämme Toveria, sillä niin kummalliselta tavalla tämä juttu on alkuun pantu.

Vaikka meille tuntuu uhrautuvaisuus niin likeiseltä asialta, että se koskee meidän omaa, hoikkaa rahakukkaroamme, niin sittenkään ei kukaan luokka-asiaansa rakastava työläinen voi olla osaansa suorittamatta Toverin puolustusrahaston keräämisessä.

Piiritoimikunta lähettää aivan näinä päivinä kiertokirjeitä osastoille, joissa kehotetaan osastoja toimenpiteisiin puolustusrahaston keräystä varten. Nämä kiertokirjeet menevät kuitenkin ainoastaan osastoille ja on paljon sosialistimielisiä kansalaisia osastojen ulkopuolella, joille emme voi lähettää kiertokirjeitä. Kuitenkaan ei ole pakko jäädä sellaistenkaan sivuun avustuksen antamisesta. **Jokainen tunnollinen työläinen ryhtyköön keräämään puolustusrahaa** ja lähettäköön keräämänsä rahat joko piiritoimikunnalle tai suoraan Toverin konttoriin; kummassakin tapauksessa julaistaan tilitys Toverissa. Piiritoimikunnalle voi tehdä lähetyksen osotteella 264 Taylor Ave., Astoria, Ore.

Laskekaa tunnollenne kysymys, **onko teillä velvollisuuksia omaa luokkaanne ja sen luokkaetujen puolesta tinkimättömästi toiminutta sanomalehteä kohtaan.** Ratkaiskaa tämä kysymys heti, kenelle se vielä lienee ratkaisematta. Vastatkaa siihen heti itsellenne ja sitten meille kun teette rahalähetyksiänne. Tämä on **meidän kaikkien yhteinen asiamme!** Syytös saattaa kääntyä liikettä vastaan, vaikka se on yksilöiden kautta alkuun pantu.

Toimikaa toverit! Näyttäkää vastustajillemme, että proletariaatti elää! Puhukaa tästä asiasta työkumppaneillenne ja muodostakaa siitä sellainen ääni ympärillenne, että vastustajamme kuulevat jo kaikkialla, että työväestön yksimielisyyden voima elää.

Antakaa vaikka kuinka vähän, mutta antakaa jotakin! Avatkaa sellaisetkin kukkaronnauhat tämän asian hyväksi, jotka eivät koskaan ennen ole työväen asian hyväksi avautuneet! Tässä asiassa tarvitaan rahaa ennenkuin voitto on meidän, mutta voitto merkitsee työväenliikkeen voittoa. Se on silloin voittanut toimintaoikeutensa.

Länsipiirin piiritoimikunnan kautta,

K. Korhonen.

Kun luokkarajoja etsitään keinotekoisesti

Eräällaisella vallankumouksellisuudella ratsastelevilla yhteiskuntapuoskareilla on voittamaton halu tosiasioiden vääristelyyn. He jaksavat laulaa samaa vanhentunutta virttään vuosikausia, vaikka heille kuinka usein osotettaisiin, että he ovat kokonaan toisessa asiassa kuin mistä on puhe.

Varsin yleisesti käytetty tapa heidän keskuudessaan on jonkun lausuntojen vääristely. Otetaan muka otteita jostakin jota joku on muka jossakin lausunut tai kirjottanut, jätetään pois sanoja sikäli kuin heidän tarkotuksensa edellyttää ja sitten "osotetaan", miten toiset ovat väärässä, ja he ainoastaan oikeassa.

Muuan sellainen seikka josta sosialistista työväenliikettä vastustavat puoskarit pyrkivät usein puhumaan, mutta jossa he aina sotkevat omat housunsa, on luokkarajojen vetäminen. He selittävät yhteiskunnan jakaantuvan kahteen jyrkästi toisistaan eroavaan luokkaan, kuten aivan oikein onkin laita, mutta he käsittävät yhteiskunnan sellaiseksi tarkoin määritellyksi laitokseksi, kuin on esim. joku virallinen asiakirja.

Niin tarpeellista kuin käsitteiden selvyyden vuoksi sellainen rajottelu olisikin, on yhteiskunnan kahteen luokkaan jakaminen siten että jokainen henkilö tarkoin asetetaan toiseen tai toiseen luokkaan, ihan mahdoton. Aivan samalla tavalla kuin on mahdoton tarkoin määrätä mistä päivästä kevät muuttuu kesäksi, mistä syksy talveksi, mistä feodaaliaika kapitalistiseksi, milloin ihminen nuorukaisesta mieheksi, jne., aina loppumattomiin, aivan samalla tavalla on mahdoton määritellä jokaisen henkilön yhteiskunnallista luokka-asemaa.

Yleispiirteisesti jakaantuu yhteiskunta kahteen luokkaan, joilla ei ole mitään etujen yhtäläisyyttä eikä siis voi olla yhteisten etujen aiheuttamia toimintavaikuttimiakaan, mutta sen tarkemmin ei rajaa voida määritellä. Omistussuhteetkaan eivät jokaisessa yksityisessä tapauksessa anna avainta tämän kysymyksen ratkaisuun, sillä toisissa suhteissa antaa samanlainen omitusoikeus henkilölle paljoa suuremman vallan toisten ihmisten ylitse kuin toisissa.

Keskiluokan alin osa on alituisesti sulautumassa proletariaattiin, pienet liikkeet alituisesti menettämässä merkitystään, mutta kukaan ei voi yksityiskohtaisesti ihan tarkoin määritellä, milloin mikin liike on menettänyt kaiken merkityksensä ja sen omistaja siis putoaa pois porvariluokasta.

Eikä sellainen yksityiskohtainen määrittely ole tarpeellinenkaan, sillä koskaan ei päästä siihen, että jokainen yksilö olisi henkilökohtaisesti selvillä asemastaan, vaikkapa olisi niinkin että joku voisi hänelle kyllä sanoa, mihin luokkaan hän kuuluu. Joukon liikehtiessä lähtevät sen mukaan lukuisat sellaisetkin, jotka joko eivät ole luokka-asemastaan selvillä, tai tietävät kyllä kuuluvansa yläluokkaan, mutta näkevät kehityksen yleisen suunnan ja käsittävät tehtävänsä sen velvottamana ja edellyttämänä.

Helposti voi väittää, vieläpä hillä rakentaa muka todenmukaiselta tuntuvan puolustuksenkin esim. siten, että selittää luokkarajojen olevan helposti käsitettävissä vierailemalla New Yorkin itäosassa ja Viidennen Avenuen palatsiseuduilla. Ne edustavat kaupunginosina ja asukkaineen yleisesti kohta eri luokkaa, mutta Viidennellä Avenuella saattaa siitä huolimatta asua joku joka käsittää yhteiskunnallisen kehityksen suunnan paremmin kuin kaikki itäosan työläiset. Se seikka yksin ei näet ensinkään kelpaa selitykseksi luokkarajoista, missä joku henkilö asuu.

New Yorkin itäosassa saattaa asua — ja epäilemättä asuukin — paljon sellaisia, jotka eivät kuulu ensinkään työväenluokkaan, vaan päinvastoin elävät työväenluokan kustannuksella, samalla tavalla kuin Viidennen Avenuen asukkaatkin.

Joka haluaa olla osottamatta typeryyttään luokkarajaviivojen haeskelussa, luopuu kernaasti kaikista yrityksistä asettaa jokainen henkilö johonkin luokkaan. Siten täytyisi toisia vaihdella alituisesti, sillä tapahtuu sitenkin, että henkilö joka tänä vuonna on työväenluokan jäsen, ei ole sitä enään ensi vuonna, ja päinvastoin vielä enemmän sellaista, että tänä vuonna vielä porvaristoon kuuluva jo ensi vuonna on työväenluokan jäsen.

Ja muistettava on sekin, että raja työväenluokan ja keskiluokan välillä on teoreettinen siinä merkityksessä, ettei kukaan voi tarkoin sanoa, kuinka paljon otistustuloja nauttiva kuuluu työväenluokkaan, tai kuinka vähillä omistustuloilla ei enään voi kuulua keskiluokkaan. Sama henkilö on eri asemissa sekä työläinen että porvari, jos aivan tarkoin suhteet määritellään; onhan näet totta, että monella työläisellä on satakunta dollaria lainassa, josta teoreettisesti saa omistustuloja, tai omistaa kappaleen maata, jolla pitää ehkä palkkalaistakin johonkin aikaan vuodessa. Teoreettisesti on hän palkkatyöläistä pitäessään toisen työn tuloksien riistäjä, olipa sitten sitä vaikka yhden ainoan päivän.

Kuten näkyy, tämä tällainen tarkan raja-aidan vetäminen luokkien välillä johtaa samaan kuin joutui se poika, joka lusikallaan yritti pitää maitoastiassa rajaa, ettei toinen vain saisi hänen puoleltaan ottaa. Toinen söi kaiken siitä huolimatta ettei kertaakaan ottanut toisen puolelta. Tässä teorioimisessa käy myöskin siten, että sitä pitää tarkistella ainakin kerran vuodessa ja riittää siinä työtä niinkin paljon, ettei enää ennätä mitään muuta tehdäkään kuin vartioida sitä, ettei vain työväenluokan mukaan pääse toisten luokkien lampaita.

Narrina oleminen ei kuulu työväenliikkeen tehtäviin, ei edes siinäkään tapauksessa, että on etsivinään luokkarajoja ja vartioivinaan niiden selvilläpysymistä. Viimeaikaiset tapahtumat ovat riittävänä takeena siitä, että kun työväenluokka alkaa liikehtiä, niin se selvittää rajansa ihan erehtymättömästi.

MAILMANKATSOMUKSIA

SUOMEN HERRAIN KUNINGASPUUHAT.

Suomella ei ole historiaa, omaa omituista, kansallista, alkuperäistä ja itsenäistä. Kansallishenki ja kansallis-runollinen esiaika sillä on, mutta niillä ei ole semmoista käytännöllistä historiallista arvoa, että ne kelpaisivat pohjaksi "Suur-Suomen" historialle. Maata on kyllä hallittu ja raastettu, mutta haltiana on aina ollut vieras, väkevämpi naapuri. Niiltä ovat olleet lait ja voudit määräämässä ja ryöstämässä. Ruotsin vallan voutien jälkeläiset olivat vielä aikoihin asti etuoikeutetumpia hallitsemaan ja määräämään kuin Kalevan-aikuiset miehet. Näissä ei delle päästäkseen koettivat Suomen omat kansalliset riistäjät myöhempinä aikoina notkistella Venäjän virkavallalle. Kun alistivat kansan heidän riistettäväkseen, saivat he siitä hieman etuja itselleenkin. Samalla se kyllä piti heitä aisoissa, että eivät saaneet tilaisuutta näyttää mihin he pystyisivät, jos saisivat oikein omin päin hallita.

Kahta tärkeätä tekijää puuttui Suomen historiassa: — ei ole ollut omaa majesteettia, eikä ole ollut henkiorjuutta. Nyt kun herrat kuninkaallista, oikein keisarillista apua saatuaan ulkoa pääsivät täyteen valtaan, alkoivat he tehdä historiaa oikein alusta alkain. Työväki oli ajettu ja ryhtynyt järjestämään asioita eteenpäin kehittävästi, koko kansan etua silmällä pitäen, mutta herrain mielestä semmoinen oli hullua. Herrat tahtoivat luoda maalleen historian jo ennen eletyssäkin ajassa. Sentähden täytyi palata kauas entisyyteen. Puukärryjen aikakausi oli riittänyt, ei henkiorjuuskaan ollut kylliksi vanhanaikaista mistä aikaa piti mennä ihmissyönnin esiaikaan, alottaa kuninkaasta. On muistettava, että kuninkuus on vanhimpia laitoksia, mitä millään raakalaiskansalla on ollut. Raakalaisuuden ensiasteilla tulee joukon eli heimon vahvin johtajaksi, komentajaksi, käskijäksi ja kuninkaaksi sitä mukaa kuin heimo laajenee. Kuningas on johtajana riistan etsinnässä ja kun silloin sattuu toisen heimon kanssa samoille maille tulee riistasta riita. Tapellaan ja vahvempi saa voiton. Johtajaa, joka on luonnollisesti ollut kovin tappelija, aletaan heimon kesken ihailla ja suosia. Tappelun perästä nautitaan saaliista ja kuningas saa parhaan osan siitä. Ja otus kun otus: jos vastustajan joukosta saadaan joku kiinni tehtiin siitä paisti, kun ei vielä osattu sotavankeja työhön käyttää, kuten myöhemmällä kehittyneemmällä ajalla.

Historia siis opettaa, että kuninkuus alkoi ennen ihmissyöntiä. Sieltä siis Suomen herratkin rupesivat historialleen pohjaa hakemaan, kun ryhtyivät hankkimaan itselleen ja kansalleen kuningasta.

Ennen, kun kuningasta voidaan lähteä kyselemään, on maa saatava sitä vastaavaan tilaan. Herrat käyvät hommaan ja tulos oli, että pian koko maa haisi ihmisraadolle. He hankkivat sodan oman kansan kesken, kun eivät kyenneet saamaan sitä aikaan naapurimaiden kanssa. Vangit tapettiin — suottahan niitä elättämään, kun ruokavarojakaan ei ollut sanottavasti, ne kun oli myyty kaiserille etukäteen sen lupaamasta avusta.

Lahtariherrat lähettivät lähetystön Saksaan hakemaan kuningasta joka heitä hallitseisi. He ottivat mädänneen raadon hajua visusti suletuun hopealseen rasiaan, jota lähetystön johtaja silkkiseen nenäliinaan käärittynä kuletti samettisessa tassussaan. Saavuttuaan kuningaskandidaatin luo, tarjosivat he rasian kokealle. Prinssi antoi lakeijansa ottaa rasian. Lakeija avasi sen prinssin viittauksesta ja vei sen kunin gaskandidaatin hienon nokan eteen. Tuleva majesteetti veti henkeä ja haistoi rasiasta tulevaa haisua. Se näet, ei ollut tuoksua eikä lemua vaan mädänneen raadon hajua. — Prinssi teki naamallaan semmoisen eleen kuin tehdään nuuskaa nenään vedettyä, hän aivasti ja hymyili tyytyväisesti. Samalla kurnautti hän kurkkuaan niinkuin olisi nielaissut kappaleen punakaartilaisen reidestä leikattua, pureskelematta.

— Veljet, sanoi lähetystön johtaja, kääntyen toisiin lähetystön jäseniin, hänellä on kuninkaallinen haju aisti. — Hänellä on majesteetilliset nielimet, sanoi lähetystön ensimäinen ritari suurella ihastuksella. Sitte tarjosi johtaja uudelle kuninkaalle vallan merkiksi sauvantapaisen kapineen, jonka toiseen päähän oli kiinnitetty sian leukaluun muotoinen kaiverrus, sen torahammasta muistuttavaan okaan oli pistetty kansallisen ohdakkeen hyötykasvuinen nuppu.

Tärkein tehtävä kuninkaan hankkimisessa oli suoritettu ja lähetystö alkoi valmistella kotimaahan palaamista kuninkaan kanssa. Matka pitäisi tapahtua omalla sotalaivalla, joka oli hätähätää varustettu vanhasta sillä kanpyyntialuksesta.

Mutta sillä aikaa kun herrain lähetystö oli Saksassa kuningasta hakemassa, oli kansan tukahdutettu kiukku alkanut paisua äänekkääksi murinaksi, joka tahtoi sanoa kuninkaasta aivan samoin kuin on ollut tapana sanoa siasta — että, se ei elä vanhaksi. Olivatpa kuninkaan kotimaassakin asiat kääntymässä uudelle tolalle. Saksasta piti kaikkien vapautettujen Europan pienten kansojen saada kuningas, niinkuin Saksassa ennen sian porsaita yhdestä talosta haettiin koko kyläkunnan vähemmille eläjille. Kuningaskokelas lauma alkoi huomata hörjumisen merkkejä ja varovaisuuden vuoksi se Suomellekin kuninkaaksi aijottu prinssi teki pienen verukkeen, että hän ei tule ennen kuin koko kansa häntä yksimielisesti ja avosylin ottaa vastaan.

Ja kansoilla on niin kaamea muisto kuninkaista, että ne tarttuvat vaikka kirveeseen pysyäkseen vapaana kuninkaasta.

Ja se Suomen herrain kuninkaan hommakin jää siihen, että he tappavat ja piinaavat työväkeä, saadakseen aikaan kuninkaalle tarvittavan alamaisuuden ja nöyryyden muodon; mutta sitä suurempi r u m e m p i on heidän oma kukistumisensa.

Asarias Vilja.

Lasten Joulu

valmistuu hyvissä ajoin Tilatkaa jokaiseen suomalaiseen kotiin. Maksaa 25 senttiä. Tilataan osotteella:

TOVERI
Box 99, Astoria, Ore.

Kansankirjeitä

WASHINGTON

Seattle

Toverin kirjakauppa ja uutistoimisto Seattlessa, 116 4th Ave. So., telefooni: Main 4367. Saatavana kaikkea puoluekirjallisuutta y. m. tarpeita. Myy pilettejä Suomeen ja päinvastoin parhaimmille linjoille; välittää rahalainoja ja talletuksia j. n. e. — Jokainen puoluetoveri tehköön yllämainitut asioimisensa omassa liikkeessään.

Influenssan uhrit. Seattlen terveysjautakunnan julkaiseman tilaston mukaan joutui täällä kulkutaudin uhriksi 485 henkilöä. Paikallisen sotilasviraston raporteista käy selville, että koko sodan ajalla on seattlelaisia kaatunut 91 eli 95 henkilöä. Tuo luku voi jollain määrällä nousta tarkempien tilastojen saapuessa mutta tosiasiana kuitenkin pysyy että influenssan tuhot ovat olleet paljon murhaavammat kuin konsanaan saksalaisten kuulat.

Koulut avattu. Torstaina t. k. 14 päivän aamulla alkavat taas kaikki koulut toimintansa 28 koulupäivää menetettiin lentsun tähden, joka inonnollisesti kaan ei ole mikään hyvä asia mutta ovatpa sen sijaan lapset oleet heille tervetulleen loma-ajan kannalla. Vähän ainakin nuoremman joukon keskuudessa käsitettiin tilannetta miltään vakavalta kannalta.

Tappoivat "supin." Jo useampana päivänä ovat pojat huudelleet kuinka Nick Pylväinen (Supi), joka on henkiheittona influenssasairaalassa, on kuollut ja kuopattu. Mutta näiden tietojen mukaan taistelee Supi espanjalaista vastaan kuin riivatttu. Ja saavatpa nuo Supin hautaajat pitkän nenän kunhan ystävämme taas omin koivin kulkeutuu seuraamme.

Huonosti kävi. Huolimatta siitä, että S. J. Crove aikoi puhua canadalaisen "Victory Loan'in" puolesta Lyollin laivatelakkatyöläisille, eivät nämä halunneet kuunnella. Komitea lähetettiin ilmottamaan, että on paras pysyä pois, sillä kukaan työläinen ei tahdo kuulla sellaista työväen syöjää, joksi hänet tunnetaan. Crove on tullut kuuluksi ilkeämielisestä esiintymisestään omia pesulaitostyöläisiäänkohtaan. Seattlen telakkatyöläiset pitävät itseään liian hyvinä kuunnellakseen tuollaisia roistoja, seilasivat he sitte vaikka kansojen vapauden lipun turvissa.

Olivat kärventyä kuoliaaksi Kun Albert Randolph asunnossaan 4086 Second avenuella oli viime sunnuntaiaamuna sytyttänyt tulen keittiön uuniin ja sitte kiiruhtanut perheensä luokse yläkertaan jollekin asialle kuului hän kummallisen humahduksen alhaalta. Riennettyään katsomaan, oli jo koko alakerta ilmi liekissä. Yritettyään pahoja palohaavoja saaden pelastaa perheensä alakerran kautta ja nähtyään sen mahdottomaksi, pakotti hän 17 ja 5 vuotiaat tyttönsä ja 17 vuotiaan poikansa hyppäämään ulos yläkerran ikkunasta, tehden itse vaimonsa kanssa samoin. Vanhin tytöistä loukkaantui hyppäyksessä niin pahoin, että hänet täytyi kuljettaa sairaalaan. Itse Randolphille ja hänen vaimolleen ei tullut lukuunottamatta vaikeanpuoleisia palohaavoja, mitään muuta vammaa. Talo ja irtaimisto paloivat pohjia myöten, tehden köyhälle työläisperheelle tuntuvan vahingon, sillä naapurien selityksen mukaan omaisuus oli vain pilkkahinnasta vakuutettu.

Ruoki koirasi! King kauntin suojelusyhdistyksen, syyttämänä oli puutyömies Ahrsom tuomari Brinkerin edessä vastaamassa siitä, että oli kiusannut koiraansa nälällä. Haukuttuaan Ahrsomin ensin hyvänpäiväisesti ,määräs tuomari, että koira on joka lauantai tuotava oikeustalolle yhden kuukauden ajan nähtäväksi että voidaan päättää saako piskatsaansa kaiken sen, mikä on oikeus ja kohtuus. Jos oli koiramainen tuomio, niin koiramainen oli isäntäkin, joka kehtaa koiraparkaa nälkään näännyttää

Rauhanjuhlat. Olihan ne, ja jumalalle kiitos, että ovat jo ohitse, samoinkuin lentsu ja lentsulaitkin. Väkeä oli aamusta varhain iltaan myöhään kymmeniä tuhansia kaupunkimme kes kusosassa, niin ettei sekaan mahtunut. Huutoa, räminää ja päätöntä pyörimistä niin, että toisinaan tuntui kuin olisi joutunut suureen hullujenhuoneeseen. Ilmailijat tekivät laivoillaan päätä huimaavia lentoja; autot, trokit ja katuvaunut olivat kattoja myöten huutavia ihmisiä täynnä. — Neljätoista automobiilia varastettiin, kahdesta kaupasta lyötiin ikkunat sisälle, 20 taskuvarkautta raporteerattiin poliiseille, 18 ihmistä loukkaantui, 2 yhteentörmäystä on poliisien kirjoissa ja eräs ajuri ajoi telefoonipylvään poikki sillä seurauksella, että nyt makaa sairaalassa henkihieverissä yhdessä matkatoveriensa kanssa. Ihme vain, että niinkin pienillä vaurioilla selvittiin.

"Suutarin mökillä" näytellään t. k. 24 p:nä. Samalla kertaa suoritetaan muutakin arvokasta ohjelmaa. A. Hautamäki puhuu runoja lausutaan, y. m., y. m. Muistakaa saapuakin joukolla. — Lähemmin seuraavalla kertaa.

—i.

Woodland

S. S. Osaston kokous oli t. k. 3 p., jossa päätettiin m. m. heti lunastaa viisi osaketta Toveriin. S. Johnson tilitti Debsin puolustusrahastoon keräämänsä $7.95. Wm valtion valtiokomitean paikaksi ehdotettiin Tacomaa edelleen. Mitään iltamia ei voida toistaiseksi toimeenpanna paikkakunnalla olevan kulkutaudin tähden, jota on jo useissa taloissa ja joka näköjään on tullut tukkikämpillä työssäolevien mukana. Ketään ei vielä ole kuollut. Ensimäiseen luokkaan on merkitty kauppaliikkeemme hoitaja G. Granström, A. Johnson ja toverit F. Koski ja H Johnson, jotka tietysti saavat pian kutsun harjotuksiin.

K. P.

CALIFORNIA

San Francisco

Sodan päättyessä. Sunnuntaiiltana hiukan ennen puoliyötä saapui tänne sanoma rauhansopimuksen allekirjoittamisesta. Ne jotka olivat nukkumassa, herätti sellainen melu kaduilla ja kujilla, jotta aivan heikkohermoiset säikähtyivät. Kaduilla muodostettiin kulkueita, kertoivat siellä olleet ja kulkueet siirtyivät keskikaupungille, missä mellastivat, voimakkaammat aamuun saakka. Auditorium täyttyi yöllä ääriään myöten, siellä puhuivat useat kaupungin virkailijat ja innostus oli kattoa myöten. Aamulla Iron Works'in miehet kokoontuivat työpaikalle, mistä suurin osa työvaatteissaan läksi marssimaan monituhatlukuisen joukkona kaupungin talolle pitkät seipäät olalla lippujen liehuessa. Joukko pysäytti katuvaunut ja määräsi siellä olijat kadulle kävelemään, tehden yhtä ja toista pientä innostuksen valtaamina. Tämä työläisten paraati oli paras koko päivän ohjelmassa. Olisittepa nähneet miten nuoret pojat jakelivat määräyksiä valtaamistaan autoista kulkueeseen osaaottajille. Se oli niin elävä todistus kuinka helposti niitä "johtajia" syntyy, kun tarve tulee. Kaiken päivää ovat sitte kaupungin kadut olleet aallotilevana ihmismerenä ja melu on ollut sellaista, jotta se on taitanut henkiin herättää vähemmän kuolleita hautausmailla. Autot ja monet toiset vehkeet ovat olleet suurimpana melun vireilläpitäjinä. Ponsilauseita ovat joukot kantaneet ja pääsäveleenä niissä on ollut helvettiinmenc kaiserille y. m. helposti kansaan menevää. Päivää on vietetty juhlapäivänä, tehtaat, kauppaliikkeet ja pankit ovat olleet suletuina. Market-kadulla joukot kissannaukujaisilla vaativat useat liikkeet sulkemaan ovensa siten päästäen liikeapulaiset juhlimaan. Kuten aina tämänlaisissa tapauksissa, on kansa "juopunut" ilosta ja lisää höyryä päähän ovat nostaneet väkijuomat, joista moni on saanut aivan tarpeeksi.

No niin. Kauvan viipyi tuhlaajapoika maailmalla, alun viidettä vuotta; tuhlasi kansain henkiset, ruumiilliset ja aineelliset varat rosvojen, varkaiden ja porttojen parissa. Tuhlaajapoika palaa nyt omiensa luo, tuoden tullessaan rampoja, sokeita, idiootteja miljoonittain ja kymmenille miljoonille ihmisille parantumattomia haavoja omaistensa menettämisen tähden. Emme myöskään saa unohtaa niitä velkataakkoja, jotka on meille ja tuleville sukupolville jätetty maksettaviksi, ja jotka tulevat olemaan raskaana taakkana ja kirouksena meille, niin meille työläisille, jotka olemme raskaimmat kolaukset saaneet jo kärsiä. Entä meidän pienet oikeutemme, jotka miespolvien ajalla olemme luokallemme hankkineet? Suurin osa niistä on nyt mennyt ja siten merkittävä tappiotilille. Kaikista näistä ja tuhansista muista menetyksistä huolimatta me sosialistit, sodan vierojat ja vastustajat, otamme tuhlaajapojan kotiatulon vastaan ilolla ihmisyyden nimessä ja vakavasti toivomme, että rauha olisi pysyväinen kansojen välillä. — Mutta yksi asia on melkein varma kansakunnat ja yksilöt ovat nyt varmaan tietoiset, mitä sota on ovat tietoiset militarismin pääpyrkimyksistä — hajottaa, murhata ilman sääliä saastaisen kultakolikon tähden. Ja elleivät kansat ota saamistaan opeista vaaria, niin syyttäköötkin itseään. — Milloin heräävät työnorjat tässä maassa oikeuksiensa puolesta taistelemaan? Eikö jo mitta ole täysi, vai pitääkö työläisten edelleen syödä porvarien tarjoamaa "häränjättämää" isänmaallisuuden nimellä? Ellei työläisten silmät ole vieläkään auenneet näkemään asioita niiden oikeassa valossa, niin uskonpa totisesti, että ennemmin kuuluu Kansainvälinen ja hulmuaa punalippu Kiinan tuhatvuotisilla muureilla, kuin maassa missä rautakorko painaa työläisten mielet tylsyyteen. — Syrjässä seisoja, oletko sinä mitään oppinut sodasta? Jos olet, niin miksi pysyt syrjässä? — Veikko.

IDAHO

Mullan

Kuolemantapauksia. — David Airas kuoli lentsusta kehittyneeseen keuhkokuumeeseen t. k. 8 p. Wallacen sairaalassa. Hän oli 34 vuoden ikäinen, kotoisin Alavudelta, V. l. Jälkeen jätti hän vaimon ja noin 4-vuotiaan pojan.

Samana päivänä kuoli lentsuun sairaalassa yksinäinen mies Thomas Niemi. Hän oli 48 ikäinen ja kotoisin Laihialta, V. l.

Ed. Johnson kuoli myös lentsuun samana päivänä Wallacen sairaalassa. Hän oli noin 50-vuotias, kotoisin Vaasan läänistä. Hänen vaimonsa kuoli kaksi vuotta sitten ja heidän kuusi lastaan on otettu ottolapsiksi.

Ijäkäs leski Mrs. Wheatley kuoli lentsuun t. k. 11 p. ja hänen 15-vuotias poikansa Richard kuoli joitakin päiviä aikasemmin.

Makeiskaupan ja pallohaalin pitäjä Frank Bentley kuoli lentsuun t. k. 7 päivä. Hän oli 30-